

30
PÕLLUMAJANDUSLIKKE
NÕUANDEID KOLHOOSIDELE

V. SAVJALOV

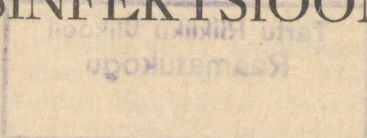
**PROFÜLAKTIKA,
TAUDITÕRJE JA
DESINFEKTSIOON**

PÖLLUMAJANDUSLIKKE NÕUANDEID KÕLHOOSIDELE

V. SAVJALOV

PROFÜLAKTIKA,
TAUDITÕRJE JA
DESINFEKTSIOON

RK

POLIITILINE KIRJANDUS
TALLINN 1949

POLITSEI- ja KÕRVALDUSKORRALDUS

V. RAJAJÄR

PROFÜLAKTIKA
TAUDITÕRJE JA
DIAGNOSTIKA

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
7978

RK

POLITSEI- ja KÕRVALDUSKORRALDUS
TALVINE 1944

Profülaktika, tauditõrje ja desinfektsioon

NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja UK(b)P Keskkomitee „Kolhooside ja sovhooside produktiivse ühisloomakasvatuse arendamise kolme aasta plaan (1949—1951)“ esitab suuri ülesandeid kolhoosi loomakasvatusele. Loomakasvatuse arendamist takistavad teataval määral loomade haigused. Haiguste tagajärjel esineb loomade lõpmisi või haigestunud loomade hädatapmisi, töövõimsuse langemist, piimaanni ja eluskaalu vähenemist. Nakkushaiguste puhul majandites tuleb tarvitusele võtta karanteeniabinõud, mis takistavad majandi normaalset elukäiku. Mõned haigused, nagu tatitõbi, tuberkuloos, brutselloos, siberi katk ja marutaud, võivad kanduda üle inimestele ja seepärast tuleb nende tõrjet teostada mitte ainult majanduslikel kaalutlustel, vaid ka inimeste tervise kaitseks. Võitlust loomade haigustega ja inimeste tervise kaitset haiguste vastu, mis on ühised nii loomadele kui ka inimestele, teostavad veterinaareriitadlased, kuid ühtsete tõrjeabinõude tarvituselevõtmine on kõigi loomakasvatajate kohuseks. Ilma hästi organiseeritud veterinaarabinõude rakendamiseta ei ole võimalik arendada sotsialistlikku loomakasvatust.

Seepärast näeb nõukogude veterinaaria ette laialdaste profülaktiliste abinõude rakendamist nii nakkushaiguste kui ka mittenakkushaiguste ärahoidmiseks.

Nõukogude valitsus ja partei hoolitsevad alati veterinaarorganisatsiooni parandamise eest, kulutades suuri summasid veterinaarabinõude tarvituselevõtmiseks. Veterinaarabinõud meie maal töötatakse välja nõukogude teaduse viimaste saavutuste ja eesrindlike tootmiskogemuste alusel.

Elanikkonna kultuurilise taseme tõus ja profülaktiliste abinõude rakendamine loomade haiguste vältimiseks kolhoosides ja sovhoosides tõstavad veterinaarabinõude efektiivsuse kõrgele tasemele. Sellele aitab kaasa laialdaselt levinud veterinaar-sanitaarpropaganda.

Kõik veterinaarabinõud võib jagada profülaktilisteks, ärahoidvaiks, mida võetakse iga päev tarvitusele loomade haigestumiste ärahoidmiseks, ja raviabinõudeks, mida rakendatakse haiguse ilmnemise puhul. Palju kergem on haigust ära hoida kui ravida haiget looma või takistada juba olemasoleva haiguse levikut.

Profülaktika aluseks loomakasvatuses on tervishoiureeglite täitmine, s. t. loomade õige pidamine ja kasutamine.

Tuleb tähendada, et hea pidamise ja küllaldase söötmise korral kasvavad ja arenevad loomad paremini kui halva pidamise ja nõrga söötmise puhul; hea pidamise juures muutuvad loomad mitte ainult kõrgetoodangulisteks, vaid ka vähem vastuvõtlikumaks haigustele.

Üleliidulise Põllumajandusteaduste Akadeemia augustisessioonil ütles akadeemik Lõssenko oma ettekandes „Olukorrast bioloogiateaduses“, et „koduloomade produktiivsuse tõstmise aluseks, olemasolevate tõugude täiustamiseks ja uute loomiseks on söödad ja pidamistingimused“.

Abinõud loomade haiguste vastu võitlemiseks olenevad haiguse iseloomust; näiteks tuleb mittenakkushaiguste puhul parandada pidamis-, hooldamis-, söötmis- ja tervete loomade kasutamise tingimusi, haigestunud loomad aga vabastada tööst ning neid ravida.

Sama on maksev ka nakkushaiguste kohta.

Nakkushaiguste üldprofülaktilised (ärahoitud) abinõud

Mittetäisväärtuslik sööt, saastunud sööt ja vesi, mis sisaldavad nakkuspisikuid ja hallitust, võivad juba ise tekitada niihästi nakkus- kui ka mittenakkushaigusi.

Loomadele peab looma normaalsed zoo-hügieenilised pidamistingimused, mis tõstavad looma organismi vastupanuvõimet nakkuse vastu. Niisuguste tingimuste loomiseks tuleb organiseerida loomakasvatust majand. Lautade ja tallide koha ning ehitusmaterjali valik, loomade ruumide planeerimine, ventilatsioonisüsteemi ehitamine jne. peavad toimuma vastavalt zoo-hügieenilistele tingimustele. Loomade tõu valik peab vastama kohalikele ja kliima tingimustele. Samuti on noorloomade õigel valikul ja üleskasvatamisel suur tähtsus kolhoosi loomakasvatuse edaspidises arendamises ja selle taudipuhtuses. Ruumid peavad olema kuivad ja valged, talvel soojad ning tuuletõmbeta, et kaitsta loomj külmetuse eest. Külmetuse tagajärjel on looma organism nõrgestatud ja ta on vastuvõtlikum nakkushaigustele. Loomade ruume peab pidama puhtalt, neid süsteemiliselt koristama, desinfitseerima ja tuulutama.

Et profülaktilisi abinõusid ja tauditõrjet kolhoosis ratsionaalselt läbi viia, peab seal olema rida abiruume ja vahendeid.

1) **Karanteeni ruumid.** Kõik juurdesoetatud loomad peavad enne ühislautu või -karja paigutamist seisma eraldatuna karanteeni ruumis 3—4 nädalat, kus nad on veterinaarkontrolli all. Karanteeni ruumid peavad asuma eraldatud maa-alal eemal põhiehitistest (vähemalt 0,5 km) kaugusel. Niisugust loomade isoleeritud hoidmist teatud kindla

aja jooksul nimetatakse karanteenimiseks. Loomi, kes on karanteenis, peab teenindama eripersonaal. Neis ruumides on erinventar, -sõnnikuhoidla ja -jooksuaed. Loomad on kogu aeg veterinaarkontrolli all: neil mõõdetakse kehasoojust, vajaduse korral tehakse kaitsesüstimisi ja diagnostilisi uurimisi. Kõigi loomade kohta, kes saavad kolhoosikarja teistest majanditest, peavad olema veterinaartunnistused, mis tõendavad, et loomad on terved ja pärit taudivabast majandist. Veterinaartunnistusi ei tohi välja anda varem kui üks kuu enne looma müüki, pörsaste müügi puhul aga mitte varem kui 3 päeva.

Samuti kuuluvad karanteenimisele kolhoosile endale kuuluvad loomad, kes on viibinud pikemat aega kolhoosist eemal, näiteks metsatöödel jne.

2) **Isolaatorid haigetele ja haiguskahtlastele loomadele.** Kõik haiged ja haiguskahtlased loomad tuleb isoleerida eriruumi, võtta ravimise ja vaatluse alla.

3) **Poegimisruumid.**

4) **Esmaabi andmiseks** peab igas kolhoosis olema esmaabi-veterinaarapteek, et haigestunud loomale võiks kohe esmaabi anda.

5) **Sõnnikuhoidlad ja virtsakaevud.** Sõnnikuhoidlad peavad olema loomade ruumidest vähemalt 100 meetri kaugusel. Virtsakaevud peavad olema suletavad. Maa-ala, kus loomade ruumid asuvad, tuleb alati puhtana hoida.

Sõnnik tuleb ruumidest ja ümbritsevalt maa-alalt koristada korrapäraselt, sest sõnniku kuhjumine võimaldab mitmesuguste nakkushaiguste ja ustõvede levikut, soodustades nakkuse tekitajate sattumist sõnnikusse ja nende laialikandmist inimeste ja loomade jalgadega. Sõnnik tuleb vedada sõnnikuhoidlatesse. Sõnnikuhoidla ei tohi olla kaevude ega veeallikate läheduses, sest see roojastab vett.

6) Kolhoosi või mitme kolhoosi kohta peab olema **matmispaik**. Profülaktiliselt on väga tähtis korjuse õigeaegne koristamine, sest ta võib olla nakkusallikaks nii loomadele kui ka inimestele. Matmispaigad tehakse kuivadele kõrgetele kohtadele, vähemalt ühe kilomeetri kaugusele eluruumidest, loomaruumidest, karjamaadest, jõgedest, veekogu-

dest, kaevudest jne. Matmispaigad piiratakse tara ja kraaviga. Loomakorjused maetakse vähemalt 2 meetri sügavusele.

Enne loomade väljalaskmist karjamaale tuleb karjamaa puhastada mustusest, kontidest jne. ning halva seisva veega veekogud kuivatada või taraga piirata.

Loomakasvatuskolhoosides tuleb kõik loomad ja inventar kinnistada brigadidele ning üksikuile hooldajaile. Igal loomal peab olema kindel koht laudas või tallis ning vastavalt inventar ja hooldamisabinõud.

Loomade ruumidesse nakkushaiguste sissetoomise vältimiseks ei tohi lasta ruumi võõraid isikuid ega ka oma majandi inimesi, kes ei tööta mainitud ruumis.

Loomatalitajad peavad kandma eririietust — puhtaid kitleid, mis jäetakse lahkumisel ruumidesse. Isikuil, kes põevad nakkushaigusi, nagu tiisikust ja kärnataudi, ei ole lubatud loomi talitada. Hobuseid ei tohi panna võõrastesse tallidesse, samuti tuleb hoida loomi kokkupuutumisest võõraste loomadega, sest haiged loomad võivad terveid loomi nakatada. Samuti ei tohi kasutada võõraste loomade jooginõusid, puhastusvahendeid jne.

Taudi ärahoidvate abinõude hulka kuuluvad loomade perioodilised ülevaatused veterinaarpersonaali poolt ja plaanilised diagnostilised uurimised (kõigi hobuste malleiniseerimine, veiste tuberkuliniseerimine, vereproovide juurdlus brutselloosile jne.). Nende uurimuste abil võime avastada nakkushaiged loomi, kui nendel puuduvad välised haiguse tundemärgid.

Profülaktiliste abinõude hulka kuuluvad ka kaitsesüstimised piirkondades, mis on ohustatud nakkushaigustest (näit. siberi katk, sigade punataud jne.). Profülaktiliste abinõude hulka kuulub samuti rottide ja hiirte hävitamine, kes võivad olla nakkushaiguste ülekandjaks ja levitajaks.

Piirkondades, mis on mõnede nakkushaiguste kolleteks (näiteks veiste punahaiguse, siberi katku jne. puhul), on suur tähtsus melioratiivsete abinõude läbiviimisel. Selle all tuleb mõista karjamaade kuivendamist kraavitamise abil, karjamaa puhastamist võsastikust jne.

Kolhoosnikute isiklikus majandis on mitmesuguseid loomi ja nende juures tuleb läbi viia samad profülaktilised abinõud, sest nad asuvad sama kolhoosi piirkonnas ja nende hulgas taudi tekkimine võib ohustada kolhoosi loomakasvatust.

Igast haigestumise juhtumist nii kolhoosis kui ka kolhoosniku individuaalmajandis oleva looma juures tuleb teatada kohe veterinaarpersonaalile (veterinaararstile või velskrile) ja kolhoosi juhatusele. Nagu juba ülalpool mainitud, tuleb haigestunud loom eraldada terveist ja veterinaartöölise nõudmisel vabastada tööst kuni tervenemiseni. Nii-suguseid loomi ei tohi joota üldistes jootmiskohtades ega karjatada koos teistega, samuti tuleb takistada teiste loomade juurdepääs nendele.

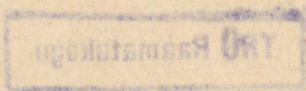
Nakkushaiguse ilmnemisel võtab veterinaartöoline tarvitusele tõrjeabinõud ja annab vastavad juhendid. Kolhoosi esimees on vastutav nende juhendite täpse täitmise eest.

Loomade ühistamisel on tähtis, et nakkushaigusi ei viidaks kolhoosi ühiskarja. Seepärast uuritakse enne loomade ühisruumidesse paigutamist kõiki loomi (nii ühistata-vaid kui ka kolhoosnikuile kuuluvaid loomi), et sellega takistada nakkushaiguste levikut kolhoosi ühistatud karjas. Eriti on see tähtis niisuguste krooniliste nakkushaiguste suhtes, nagu veiste tuberkuloos ja brutselloos. Juhul, kui nende loomade hulgas ilmneb nakkushaigusi, ei tohi neid paigutada ühte ruumi põhikarjaga. Sellega väldime nakkuse sisseviimist kolhoosi ühiskarja. Samuti tuleb tallid, laudad ja teised ruumid enne, kui neisse loomad paigutatakse, põhjalikult desinfitseerida.

Nakkushaiguse ilmnemisel kolhoosis tuleb võtta tarvitusele tõrjeabinõud haiguse likvideerimiseks ja tema leviku pidurdamiseks ümbruskonna loomadele.

Missugused on siis nakkushaiguste üldtunnused? Need on: mitme looma üheaegne järsk haigestumine, loomade järsk lõpmine ilma nähtavate põhjusteta jne.

Kui kolhoosis on kindlaks tehtud loomade või lindude nakkushaigus, kuulutatakse kolhoos täielikult või osaliselt taudikahtlaseks. Vajaduse korral kuulutatakse terve piirkond nakkushaiguse suhtes taudikahtlaseks. Neis kolhoosi-

des või piirkondades kehtestatakse sundkorras NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi poolt kindlaksmääratud veterinaarsed abinõud ja vajaduse korral tehakse kaitse-süstimid.

Nimetatud abinõud võetakse tarvitusele järgmiste loomade ja lindude nakkushaiguste puhul: veiste katk, veiste nakkav kopsupõletik, suu- ja sõrataud, siberi katk, kohisev muhutaud, brutselloos, tuberkuloos, piroplasmoos, kärntõbi, tatitõbi, aafrika tatitõbi, hobuste influentsa ja krupoosne kopsupõletik, hobuste meningiit, hobuste paratüfoosne abort, kargtaud, hobuste nakkav kehveresus, maru-taud, sigade katk ja punataud, lammaste rõged, lindude koolera, katk ja rõged-difteriit. Karusloomade nakkushaiguste puhul kolhoosis, mis on kuulutatud taudikahtlaseks, kehtestatakse erikaranteen. Karanteeni all tuleb mõista rea abinõude kehtestamist, mis kaitsevad taudivabu majandeid nakkuse ülekandumisest taudistunud majandeist.

Nendeks abinõudeks on:

- 1) Keelatakse nende loomade väljaviimine taudistunud kolhoosist, kes on vastuvõtlikud sellele nakkushaigusele.
- 2) Keelatakse loomasaaduste väljavedu kolhoosist. Mõnede nakkushaiguste puhul, mis võivad edasi kanduda söödaga, keelatakse ka sööda väljavedu kolhoosist.
- 3) Keelatakse nakkushaigusele vastuvõtlike loomade sissetoomine kolhoosi.
- 4) Keelatakse läbisõitmine ja liikumine taudistunud kolhoosi piirkonnas ja kehtestatakse rida teisi kitsendusi.

Need abinõud mõjuvad kolhoosi majanduselule halvavalt, kuid edukaks võitluseks nakkushaiguste likvideerimisel ning haiguse edasise leviku ärahoidmiseks on nad paratamatud ning vajalikud.

Mida kardetavam on nakkushaigus ja mida kergem on tema levik, seda karmimad peavad olema tauditõrjeabinõud. Mõnede nakkushaiguste puhul lõpetatakse täielikult igasugune side teiste majanditega.

Karanteeni aeg on erisugune igale nakkushaigusele ning oleneb haiguse lõimetusajast:

Kuid mitte iga nakkushaiguse puhul ei karanteenita kogu majandit, sest mitte igal juhul ei ole kõik loomad nakkusohtrikud ümbruskonnale. Näiteks karanteenitakse marutaudi puhul ainult need loomad, keda kahtlustatakse poretuses marutaudikahtlaste loomade poolt. Teised loomad ei ole ohtlikud ümbruskonnale. Karanteeni lõpetamisel võivad mõned kitsendused üksikute haiguste puhul püsima jääda. Terveid loomi ei tohi tuua juurde kolhoosi karanteeni ajal.

Karanteenitud kolhoosis on keelatud ühine karjatamine, ühine jootmine jne. Jootmiskohad ja karjamaad, mida kasutasid nakkushaiged loomad, suletakse neile loomadele, kes on vastuvõtlikud sellele nakkushaigusele. Nakkushaiged ja nakkuskahtlased loomad isoleeritakse. Isoleerimise põhimõte seisab selles, et me kõrvaldame nakkusallika, milleks on peamiselt nakkushaige loom. Isolaator peab olema eemal teistest ruumidest ja loomade hooldamist selles tuleb organiseerida nii, et puuduks igasugune võimalus nakkuse laialikandmiseks. Hooldajail peab olema eririietus, mis nende lahkumisel jääb isolaatorisse, ning nad ei tohi kokku puutuda loomatalitajatega, kes talitavad tervet karja.

Sõnnik, aluspanu ja söödajätted nakkushaigeilt loomadelt tuleb hävitada. Üksikute nakkushaiguste puhul võib sõnnikut tarvitada peale selle kahjutukstegemist.

Nakkushaigustesse lõpnud loomade ja lindude korjused kuuluvad nakkuse iseloomust olenevalt põletamisele, matmisele või ümbertöötamisele (utiliseerimisele). Haige looma seisukoht, tema hooldamise abinõud ja rakmed kuuluvad desinfitseerimisele.

Profülaktika ja tauditõrje menetluste hulka kuulub ka desinfektsioon. Desinfektsiooni all tuleb mõista nakkuspisikute hävitamist väliskeskkonnas.

Profülaktiliselt tuleb teostada desinfektsiooni taudivabas kolhoosis tavaliselt vähemalt kaks korda aastas, kevadel ja sügisel. Seda nimetatakse profülaktiliseks desinfektsiooniks.

Nakkushaiguste puhul kolhoosis toimub desinfektsioon pidevalt kogu haiguse jooksul. Desinfitseeritakse ruumid ja

hooldamisabinõud. Seda nimetatakse jooksvaks desinfektsooniks.

Pärast nakkushaiguse likvideerimist ja enne karanteeni lõpetamist on vaja läbi viia desinfitseerimine. Desinfitseerimisele kuuluvad ruumid, kus loomad seisid, ja mõnel juhul ka neid ümbritsev maa-ala. Niisugust desinfektsiooni nimetatakse lõplikuks desinfektsiooniks.

Desinfektsioon ise koosneb kahest põhimomendist: objekti mehaaniline puhastamine ja tegelik desinfektsioon. Mehaanilisel puhastusel on suur tähtsus: ta aitab kaasa nakkusaine vähendamisele desinfitseeritavas keskkuses ja soodustab desinfitseeriva aine kergemat ligipääsemist desinfitseeritavale objektile.

Mehaaniliseks puhastuseks on sõnniku, mustuse, aluspanu, sööda jätete jne. koristamine. Vastavalt nakkushaiguse iseloomule tuleb need kas põletada, maha matta või põllule vedada.

Puuosade mehaaniline puhastamine seisab selles, et neid pestakse ja pealmised puuosad hõõveldatakse. Muldpõrandal ülemine kiht, mis on läbi imbunud virtsaga, tuleb mõnel juhul kõrvaldada. Vähemväärtuslikud puuosad põletatakse, metallesemed keedetakse või põletatakse leeklambiga.

Desinfitseerijad peavad olema varustatud eririietusega — kitlitega tihedast riidest, kummikinnaste ja saabastega.

Füüsikalised desinfitseerivad ained, nagu päikesekiired, aitavad kaasa nakkusaine hävitamisele. Seepärast on soovitatav lahti hoida talli ja lauda ukсед ning aknad. Peamiselt aga tarvitatakse keemilisi desinfitseerivaid aineid, näiteks 2—4% seebikivi kuuma vee lahuses. See on heaks desinfitseerimisvahendiks suu- ja sõrataudi, hobuste nakkava kehvveresuse, pea- ja seljaajupõletiku ning sigade katku puhul.

Värskelt kustutatud lupja 10 või 20%-lise veelahusena (lubjapiim) tarvitatakse seinte ja lagede valgendamiseks ning sõnniku desinfitseerimiseks.

Odavaks desinfitseerimisvahendiks on tuhaleelis. Seda tarvitatakse kuuma vee lahusena ruumide pesemisel. Võetakse 2 kg läbisõelatud tuhka (kase, kuuse, tamme või

männi), segatakse 10 liitri veega ja keedetakse 2 tundi. Jahutatud lahus kurnatakse läbi riide või sõela ja lahjendatakse enne desinfitseerimist 2—4 korda kuuma veega.

Kloorlupja tarvitatakse 1—20%-lise veelahusena ja pulbrina. 10—20%-lisi lahuseid tarvitatakse desinfitseerimiseks siberi katku puhul. Pulbrina tarvitatakse seda kuse, virtsa ja teiste vedelate masside kahjutukstegemisel. Kloorubi peab sisaldama 25% aktiivset kloori, mille tõttu seda tuleb alal hoida kinnistes anumates kuivas ruumis.

Väga levinud desinfitseerimisvahendiks on kreoliin, mida tarvitatakse harilikult 5%-lise veelahusena. Desinfitseerimist toimetatakse kas esemete, nagu harjade, kammide, hobusetekkide, rakmete osade jne. kastmisega lahusesse, ruumide vaheseinte ja sõimede pesemise ja hõõrumisega või pritsimise ja pulveriseerimisega. Viimase menetluse läbiviimiseks tarvitatakse hüdropulti.

Harilikult kulub seinte ja lagede desinfitseerimiseks 1 liiter lahust 1 m² suuruse pinna kohta, põrandatele kulub 2 liitrit lahust 1 m² kohta. Maapinna desinfitseerimiseks kulub 5—10 liitrit kloorlubjalahust 1 m²-le. Tähtis on sõnniku desinfitseerimine. Sõnnik tuleb põletada siis, kui ta on saastunud siberi katku pisikute eostega või hobuste nakkava kehveresuse puhul. Ei ole otstarbekohane desinfitseerida suurt hulka sõnnikut keemiliste ainetega. Sel puhul kasutatakse sõnniku bioloogilise desinfektsiooni menetlust. See põhjeneb sellel, et niisketes sõnnikukuhjades tekivad käärimisprotsessid, mis on seoses pisikute eluaval dustega ja tekitavad temperatuuri tõusu kuni 75°-ni, mille juures nakkushaiguste pisikud hukuvad 10—15 päeva jooksul. Et tekiks ühtlane sõnnikukuhja soojenemine, tuleb seda panna kuhja järgmiselt: kuhja laius 1,5—2 m, kõrgus 1,25 m, pikkus vastavalt sõnniku hulgale. Nakatatud sõnnik asetatakse 25 sm paksuse nakkusvaba sõnniku kihile, kaetakse väljastpoolt igalt poolt 10 sm paksuse nakkusvaba sõnniku kihiga või õlgedega ja kaetakse veel 10 sm paksuse liiva- või mullakihiga. Kui nakatatud sõnnik on kuiv, tuleb seda niisutada vee või virtsaga.

Olenedes nakkusest peab see bioloogiline desinfektsioon kestma 3 nädalast kuni 3 kuuni. Selle aja möödumisel võib

sõnniku põllule vedada. Sõnnik tuleb panna kuhjadesse veekogudest ja kaevudest eemal asuvais kohtades, kuhu loomad ja kõrvalised isikud ligi ei pääse.

Nakkuse levitajaiks on ka parmud, kärbsed, sääsed ja puugid. Nii võivad parmud edasi kanda siberi katku ja hobuse nakkavat kehvvveresust. Niisugustes kohtades, mis on säärase nakkushaiguste ohtlikud, tuleb loomi suvel öösel karjatada. Samuti on soovitatav loomad sisse hõõruda 3%-lise kreoliinilahusega. Parmude hävitamiseks on soovitatav teha karjalautade ja karjamaade lähedale väikesed veekogud, kusjuures veele lisatakse petrooleumi või naftat. Parmud hävivad neis loikudes kiiresti. Et loomad nendele juurde ei pääseks, tuleb loigud piirata taraga. Kärbeste tõrjeks on vaja sõnnik õigeaegselt koristada ja hoida seda sõnnikuhoidlates. Lautade ja tallide akende värvimine sinise värviga või marliga raamide asetamine akende ette kaitseb loomi ruumides kärbeste eest.

Looma kaitsesüstimisega võime muuta tema organismi teatud ajaks nakkushaigusele vastuvõtmatuks. Seda näiteks siberi katku, sigade punataudi ja mõne teise haiguse puhul. Kaitsesüstimisi tehakse piirkondades (kolhoosides), mis on ohustatud nakkushaigusest. Need võivad olla kaitse- (profülaktilised) süstimid haiguse ärahoidmiseks ja sundsüstimid neis kolhoosides, kus haigus on juba ilmnenu. Kaitse-süstimisi tehakse vaktsiiniga ning sundsüstimisi seerumiga. Esimesel juhul on pikem kaitseaeg, viimasel lühem.

Loomade korralik söötmine ja pidamine, zoo-hügieeniliste tingimuste täitmine, sissetoodud uute loomade karanteenimine ja nende uurimine, kokkupuutumise vältimine võõraste loomadega, loomade individuaalne hooldamine, loomade süstemaatiline veterinaarne järelevaatus, plaanilised juurdlsed nakkushaigustele (malleiniseerimine, tuberkuliseerimine, juurdlsus brutselloosile) ja kaitsesüstimid ohustatud piirkondades kaitsevad kolhoosi loomi nakkuse sissetoomisest karja.

Tauditõrje menetluste kiire rakendamine nakkushaiguse tekkimisel karjas ja nende täpne täitmine kindlustavad taudi kiire likvideerimise ja karja tervistumise vastavast nakkushaigusest.

Rakendades kõiki neid menetlusi kolhoosikarja kasvata-
misel võime kindlad olla, et likvideerime lähema aja vältel
täielikult nakkushaiguste levimise meie kolhoosides, mil-
lega aitame tunduvalt kaasa loomakasvatuse kiirele aren-
damisele ja toodangu tõusule.

Sisukord

1. Profülaktika, tauditõrje ja desinfektsioon 3
2. Nakkushaiguste üldprofülaktilised (ärahoidvad) abinõud . . . 5

Kaanejoonise valmistanud R. Tungla

Vastutav toimetaja F. Laja
Tehniline toimetaja V. Alev

В. Завялов. Профилактика, борьба с эпизоотиями
и дезинфекция.

На эстонском языке.

Ladumisele antud 23. VI 1949. Trükkimisele antud 5. VII 1949. Paber 56×79 sm
1/16. Trükiarv 5000. Trükitähti trükipoognas 36 192. Trükipoognaid 1. Arvutuspoognaid
0,63. MB-05615. Tellimise nr. 1057. Trükikoda „Punane Täht“, Tallinn, Pikk 54/58.

ru.

50 kop.

A-14909

30

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00496489 8